

Dewreyê çarinê kursanê kirdkî yê Komela Zivan Huner û Kulturî Zivan-Komî Dîyarbekir de dewam keno. Kurs 15 teşrîne 2011 de dest pêkerd, hewte de çar rojî; sêşeme, çarşeme, pañşeme û îne, şan de saete 18.00 de dest pêkeno.

Hewna, reya verêne Kurdî-Derê Îzmîrî de zî kursê kirmancî dest pêkerd. Anqara de zî Komela Dêrsimijan û Kurdî-Derê Anqara de kursê kirmancî dewam keno. **3**

Kursê Zivanî Dewam Kenê

Mesajê Roşanan

Murad CANŞAD

Par semedê Roşanê Qurbanan serekê belediyeya Dîyarbekirî birêz Osman Baydemirî bi tirkî îlan dabî rojnameyê "Günlük"î. Yew cumle kirdaskî yew cumle kirmancî bestnabî pêra. Cumleya kirmancî wina bîye: "Roşanê şima bê xeyr bo!" Ya roşanê ma "bê xeyr"î ser o bimbarek keno! **5**

Ti Meheredîye

Bedriye TOPAÇ

Nika heredîyayîşê to mi rê vayê mergî ano. Vengê heme çî gineno zereyê mi ro, şikîno. Ez bêvengîya zivanê xo de la bîya. Ti bêvengîya xo de mi mexeneqne... **5**

Birese Mi

Ardil MORDEM

Ez tim û tim aspara mayîna sûr a peyê to de. Ti kotî ya? Ez se biresî to? Resnayena ma çin a! Ma ti se naye mi ra vana? Ti kancîn bêbext a, ez kewta bextê to. Ez ameya bertengê to. Tenê şer vana?... **7**

Qirkerdişê Şarê Dara Hênî

Hesen Fehmî KARA

Ê serûn di şew bi adir reye kotiş yena menayê xebera fewqelade. Qomutûn cîgeni Husênê Zeri ra û vûni, "Ina şew a şewîn ti bi çî cesaret ûmê, tu ma r' çî xeber arda?" Muxtar verî qelebalix ke pêy ra destî yin beste de pê vengo berz vûni, "Inî merdimî masum î, daxîl serwedartiş nêbî, ti heta înnûn kişenî dewê ma mehkumûn girota, bîye ma dewi bixelesnî." **6**

Herre Giran a

Rindê BECERİKLÎ

Vilî veşenê la herre giran a. Qasê ê vateyan giran a. Emşo herra zerrîya mi hîrê rey kewena ta û hîrê rey şina hewn a. Hîrê ciwanî tede mirênê. Tede zaf meyîtê bêgornî estê. Ê ez zana na herre hînî zî giran a. Qasê janê hevalanê bêgornan giran a. **7**

NEWPEL

rojnameyo kulturî yo 15 roje

01-15 kanûne (Aralık) 2011

Hûmare: 18

Vaya / Fiyat: 1 TL

Serwet KOCAKAYA:

"Ganî ma zivanê xo de deyîranê xo vajî"

Roportaj: Osman TETİK

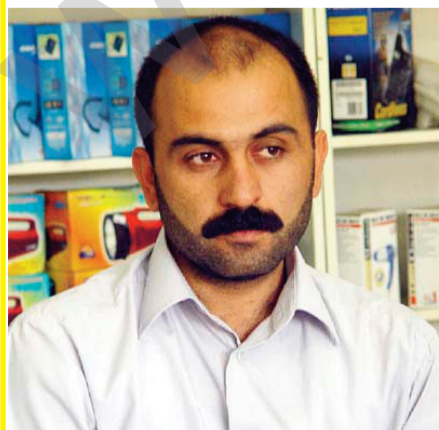

Serwet KOCAKAYA: "Seba averşiyayîşê kirmancî ez wina vajî. Barê ma zaf giran o. Ganî her warê heyatî di zazakî bîyero şuxulnayîş. Tayê çî estê ke ma dest de yo. Ganî hunermendê ma zivanê xo de deyîranê xo vajî. Nuştoxê ma zivanê xo de eseran binusî. Şarê ma zivanê xo qisey

biker. Wendeyê ma kursan akerî. Ma eşkenî nê nimûneyan zêde biker...

Tayê çî este ke dewlete dest de yo. Ganî dewlete zivanan teşwîq bikero. Yew het ra malî destek bido semedê zivanî. Ganî zivan bibo zivane perwerdeyî ke zivan nêmiro." **4**

Doxan Karasu: Unîversîte Cayê Tetbîqkerdişê Projeyanê Sîyasîyan Nîya!

Doxan Karasuyî îdareyê Unîversîteya Çewlîgî îqaz kerd ke viraştîşê felsefeyê îdeolojîkî yê zivanî ra xo apey bidê. Doxan Karasuyî va: "Kirdkî ha verê mergî de, vîndî bena. Asîmilasyon bi heme xurtîya xo dewam keno. Unîversîteya Çewlîgî hetanî ke seba projeyanê cêrakerdişê grûbanê cematkî yê kurdan, seba viraştîşê zivan û nasnameyanê neweyan xerc kena, ma pawenê ke îmkananê xo seba aktuelkerdişê kirdkî xerc bikero. Beyanatanê rektorê Unîversîteya Çewlîgî Xiyasedîn Baydaşî ra aseno ke o hema têkilîya zivan-lehçe-şîve nêzano. Eke kurdkî tena kurmanckî bo, kirdkî, sorankî, hewramkî û lurkî çî yê?" **3**

EDÎTORÎ RA

Roşan LEZGÎN

Ez tam nêzana çiqas raşt yan zûrî ya la mi na mesela verê 1980 eşnawitbî. Belkî zî cayêk, kitab yan rojnameyêk de nusîyaya. Ez nika nêzana. Îhtîmalêko pîl, ê serran merdimêkê sîyasî mi rê qal kerda. Axir kamî ke vat, nika mi vîr de nîyo. Labelê mesela zaf weş vîrê mi de menda û roja ke mi ra ameya vatiş hetanî ewro mi xor vîr ra nêkerda. Gama ke mi eşnawitbî, derheqê manaya welatî û manaya namûsî de fehmêko newe mi de virazîyabi, ez zaf binê tesîrê na mesela de mendbîya.

Mesela wina ya:

Serranê 1940 yan 50an de, Tirkîya de reya verêne mintiqaya Ramanî de xebata vetişê petrolî dest pêkena. Tabî Tirkîya Dewletanê Yewbîyayanê Amerîka reyde nê karî kena. Tirkîya Amerîka ra muhendîsan dana ardiş û dorûverê Batmanî de bi hezaran metre sondaj dana erd ro, bîran kenena, petrol vejena. Dîyayîşê petrolî reyde Êliho ke verê cû nehîya bî û tena yew qereqol tede estbî, vera-vera aver şino, beno şaristan, beno Batman.

Ê serran muhendîsêko amerîkanij ke ameyo mintîqa, demeyêk firsendê xo vînenno wazeno şiro sûka Batmanî ra bigêro. Muhendis zano ke Batman welatê kurdan o, na mitîqa de heme kurdî ciwîyenê. Verî ke bêro Tirkîya, derheqê tirkan de, derheqê kurdan de cigêrayîş kerdo û epey melumat arêdayo. Wazeno kurdan bineyna nêzdî ra bişinasno. Çîyo ke heşê muhendîsî meşgul keno zî no yo, xo rê xo de vano, kurdî senî musade kenê ke tirkî bêre welatê înan de sondaj bidê erd ro û petrolê înan vejê xo rê berê û ê zî xo rê bêveng temaşe bikerê! Tim heşê ey de no fikr esto.

Muhendis gama ke xo rê sûke ra gêreno, ewnêno ke germê hamnanî de cinîyêk wet ra yena, mîyanê şalêka sîyaye de wina pêstî ya, peçe cor ra anto rîyê xo ser. Tu cayêkê cinîke teber ra nêaseno. Reya verên a ke yew cinîya kurde vînenno. Xo rê meraq keno vano, gelo nê kincî honik gênê coka hende têro piştî ya. Bala xo dano cinîke ser, dima makîmaya xo ya fotografantîşî vejeno û yew fotograf kaş keno.

Û a esna de qîyamet werzeno!

Mêrdeyê cinîke bi xo ferq kerdo yan yewnayî ey ra vato ke nê ecnebî bala xo daya cinîya to ser û fotografê şima kaş kerd, Homa zano. La mêrdeyê cinîke

hema agêreno, bê ke biperso yan îfadeyê camêrdî bigêro, terp û rep keweno muhendîsê amerîkanijî ser û kuweno. Qîrî û qelbalix keweno sûke ser, hêwirze û helamedet virazîyeno. Muhendis gonî û gonîşê de maneno. Xebere şina resena qereqol. Cendirmeyî yenê. Cinîke û mêrdeyê aye û muhendîsê amerîkanijî gênê benê qereqol.

Muhendis zaf meraq keno ke çira nê kurdan hêrîşî ey kerd, çira hende da ey ro. Mêrdeyê cinîke ra persênê vanê "To çira da piro?" Camêrd îfade dano vano, "Ewnîya namûsê mi ra!"

Nat û wet ra çend kurdê bînî zî sey şahid ameyê qereqol, ê zî naye tesdîq kenê. Vanê "Ma kurdî seba namûsê xo eşkenê bikşin zî eşkenê xo bidin kiştîş zî!"

Muhendisê amerîkanijî rê vatişanê înan tercume kenê. Badê ke muhendîs mesela fehm keno, vano, "Înan ra vajîn, reya verên a ke ez yew cinîya kurde vînenno. Mi tena kincê aye meraq kerdî, coka mi bala xo da ser. Çimê mî namûsê kesî de nîyo. Labelê eke hende miqateyê namûsê xo benê, ma welatê înan de çend hezarî metreyî sondaj kerdo erd ra. Yanî ma çend hezarî metreyî kerdo maya înan ra, ma ha ser o yê, qey naye rê vengê xo nêkenê?!"

Eke ma ewro werzin na me-

sela mîletanê bînan ra vajîn, do zaf klasîk bêro. Çunke mîletanê bînan se-di seyî serrî verê cû ra manaya welatî, manaya mîletbîyayîşî fehm kerda.

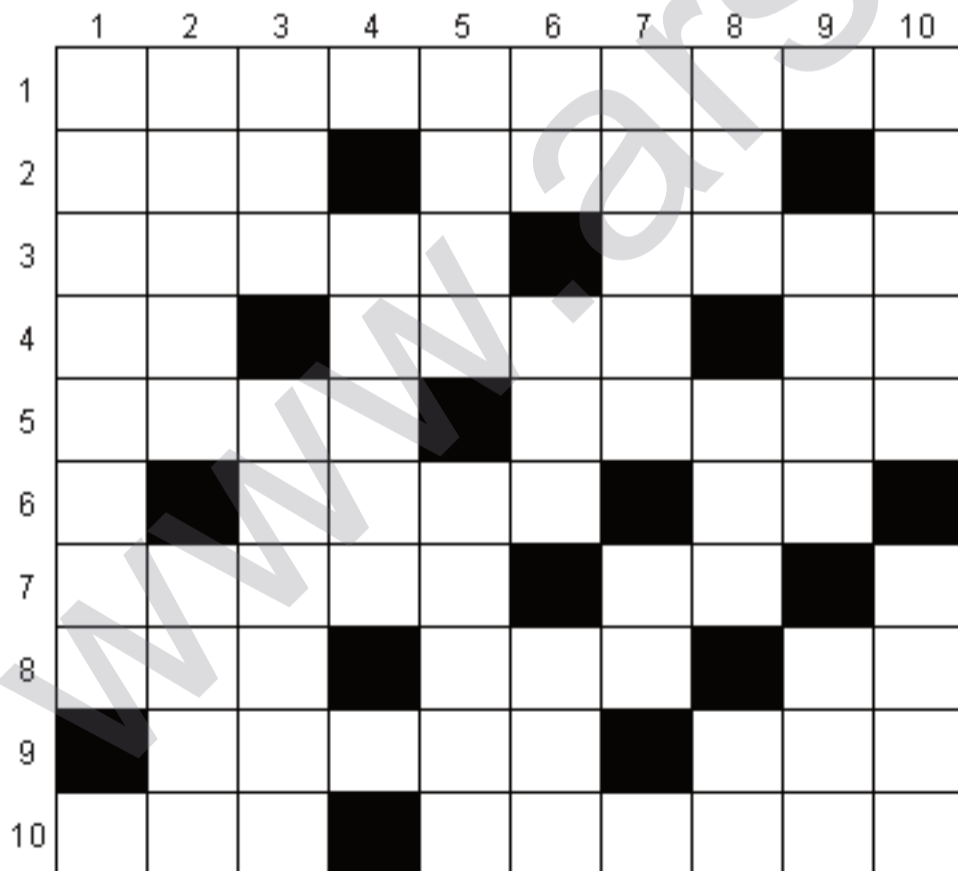
La mîyanê ma kurdan de hîna zî fehmêko kamil yê welatî, yê mîletbîyayîşî, yê ziwan, kultur û nasnameyî nêvirazîyayo. Key û senî virazîyeno, o zî meçhul o.

Çîyêko normal ma rê anormal aseno, çîyo anormal ma rê normal aseno. Ez xo rê heyret manena ke ma senî mîletêk ê!

Ferhengek

averberdiş (n): ilerletme
cematkî: toplumsal
cigêrayîş (n): araştırama
ciwîyayene: yaşamak
dêmarrî (m): üvey ana
dezgeh (n): kurum
duşt (n): karşı
este (n): kemik
herre (m): toprak
îzime (m): odun
meşîyayîş (n): yürümek
mewzu (n): konu
mintîqa (m): bölge
nîjad (n): ırk
nîjadperestî (m): ırkçılık
peşmirîyayîş (n): gülümseme
sazgeh (n): kuruluş
wekenitîş (n): inceleme

X A Ç E P E R S

ÇEPA-RAST

- 1- Ziwanzan, cigêrayox û nuştoxêkê kurdan
- 2- Waye, atike – Çîyêkê şimitîşî
- 3- Beyntar, mabên – Destebira, yar

- 4- heke – Herfa heştne ya alfabeya kurdî
- 5- Merdim – Eksê "bin"î
- 6- Goya, qaşo, qesta – Simzore, simerine

CORA CÊR

- 1- Bajarêkê kurdan yê Kurdîstanê Vakurî
- 2- Paytextê Yunanîstanî – Duayan dima yeno vatene
- 3- Het, ver – Bimedênîyet
- 4- Ê ke azerkî qisey kenê
- 5- Qanî kerdene - Aza
- 6- Sey, seke – Şerab – Rojêk
- 7- Awin, cayo biawe – Herfê bêvengî yê "sak"î
- 8- Ziwananê rojawanî de çekuya ke manaya "neweyî" de ya – Suzî, tîre
- 9- Bi îngilîzkî "estare" – Azayê wucudî ke pê werd yeno werdene
- 10- Markaya qijkeke ke cayê peran gêna – Kakate, qafike

Cewabê Hûmara Verêne

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ş	Ê	X	S	E	Î	D	VA		
2	E	R	O		K	L	A	S	Î	K
3	W	X		K	E	L		Î	N	E
4	Ç	E	L	E		E	Z		C	R
5	I		Î	S	A		E	B	E	D
6	L	Ê	L		P	Ê	R	O		I
7	A	L	I	M		R		V	A	Ş
8		U	K		S	U	M	E	R	
9	A	L	E	F		G	I	R	A	N
10	J	E		E	Y	E	L		M	Î

Doxan Karasu: Unîversîte Cayê Tetbîqkerdişê Projeyanê Sîyasîyan Nîya!

yê 20. kerd, termê sî-nema û formê standardî yê qismêk çekuyantesbît kerdî. Na grûbe xebata ziwani de grûba yewek a ke bi hawayêko profesyonel xebitêna. Derheqê ziwanan de vîzyono plural yê Unîversîteya Artuklu, vera realîteya sosyale de ke xo nêkerdo mîyanê pirênêkê îdeolojîkî, zaf keyfê merdimî pê yeno."

Serekê Bîn-Derî Doxan Karasuyî behsê kerdenanê Unîversîteya Çewlîgî zî kerd, seba ke cîyayîye dekena mîyanê mîletê kurdî îdareyê na unîversîte rexne kerd. Doxan Karasuyî va: "Ewnîyayîşê bi ziwani û lehçeyanê kurdî yê Unîversîteya Çewlîgî û termînolojîyo ke şuxulnena, temamen îdeolojîk û bingehê zanistî ra mehrum o. Rektor Xîyasedîn Baydaşî demeyêk va, zazakî ziwaneko xoser o yan nîyo, tayînerdişê naye karê mi nîyo. La beyanatanê ey ra aseno, qerarê xo dayo ke kirdkî ziwaneko xoser o. Wa ci rê pîroz bo! La qîm nêkeno. Ganî vajo ke senî resayo nê qerarî. Aseno

ke o tena kurmanckî ra vano kurdkî. Eke tena kurmanckî ra vano kurdkî ya, wey halê nê zanistî rê! Tew sempozyumo ey bi xo viraşt de bi gelek belgeyanê zanistîyan ama nîşandayîş ke ke zazayî qolêkê kurdan ê. cayê xemgînîye yo ke fikrê îdeolojîkî Unîversîteya Çewlîgî de sey rastîyêka zanistî ameyê qebulkerdiş. Labelê no qebulkerdiş tena bi îdareyê unîversîte sînorkerde maneno. Çîyo ke çin o, bi lebatanê winasîyan yê teberê zanistî de mumkin nîyo ke mîyanê şarî de vila bibo."

Doxan Karasuyî îdareyê Unîversîteya Çewlîgî îqaz kerd ke viraştîşê felsefeyê îdeolojîkî yê ziwani ra xo apey bidê. Doxan Karasuyî va: "Kirdkî ha vera mergî de, vîndî bena. Asîmilasyon bi heme xurtîya xo dewam keno. Unîversîteya Çewlîgî hetanî ke seba projeyanê cêrakerdişê grûbanê cematîkî yê kurdan, seba viraştîşê ziwani û nasnameyanê neweyan xerc kena, ma pawenê ke îmkananê xo seba aktuelkerdişê kirdkî xerc bikero. Beyanatanê rektorê Unîversîteya Çewlîgî Xîyasedîn Baydaşî ra aseno ke o hema têkilîya ziwani-lehçe-şîve nêzano. Ez ey ra persena, eke tena kurmanckî kurdkî bo, ganî Xîyasedîn Baydaşî ma rê îzeh bikero ke kirdkî (zazakî), so-rankî, hewramkî û lurkî çî yê?"

Serekê Komela Aversîyayîşê Sosyalî, Kulturî û Ekonomîkî yê Çewlîgî (Bîn-Der) Doxan Karasuyî kerden û helwêstê Unîversîteya Artuklu ya Mêrdînî û Unîversîteya Çewlîgî bi awirêko rexneyî muqayese kerdî.

Dogan Karasuyî va: "Unîversîteya Artuklu, Grûba Xebate ya Vateyî ke bîy 16 serrî standardîzekerdişê kirdkî ser o xebitêna seba ke kombîyayîşê xo yê 20. banê unîversîte de bikero dewat kerde. Grûbe rojanê 30-31.10.2011 û 01-02.11.2011 de bîna rektorîya Unîversîte de kombîyayîşê xo

lîgî zî kerd, seba ke cîyayîye dekena mîyanê mîletê kurdî îdareyê na unîversîte rexne kerd. Doxan Karasuyî va: "Ewnîyayîşê bi ziwani û lehçeyanê kurdî yê Unîversîteya Çewlîgî û termînolojîyo ke şuxulnena, temamen îdeolojîk û bingehê zanistî ra mehrum o. Rektor Xîyasedîn Baydaşî demeyêk va, zazakî ziwaneko xoser o yan nîyo, tayînerdişê naye karê mi nîyo. La beyanatanê ey ra aseno, qerarê xo dayo ke kirdkî ziwaneko xoser o. Wa ci rê pîroz bo! La qîm nêkeno. Ganî vajo ke senî resayo nê qerarî. Aseno

Kursê Ziwani Dewam Kenê

Kursê kirdkî Dîyarbekir de û çend cayanê bînan de dewam keno.

Dewreyê çarinê kursanê kirdkî yê Komela Ziwani Huner û Kulturî Ziwani-Komî Dîyarbekir de dewam keno.

Kurs 15 teşrîne 2011 de dest pêkerd, hewte de çar rojî; sêşeme, çarşeme, panşeme û îne, şan de saete 18.00 de dest pêkeno.

Par payîzî reya verêne Odaya Tebîban ya Dîyarbekirî de kursê kirdkî yê Ziwani-Komî dest pêkerdbi. Dima banê komele de dewreyêk kurs ame daye. Badê pey zî Komela Dîyalogî ya Dicle-Feratî de dewreyêk kurs ame dayene. Na rey zî banê Merkezê Cigêrayîşanê Cematîkî yê Dicle DÎTAM (Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi) de dewam keno.

Hewna, reya verêne Kurdî-Derê Îzmîrî de zî kursê kirmanckî dest pêkerd. Her roja şemîye dewam keno.

Anqara de zî Komela Dêrsimijan û Kurdî-Derê Anqara de kursê kirmanckî dewam keno.

Nê kursan de qaydeyê basîti yê ziwani yenê musnayene. Û kursiyerî qîseykerdiş, fehmkardiş, wendiş û nuştîş musenê. Merdim zaf baş kirdkî bizano zî hewna hewce keno ke merdim yew dewre kurs bivîno. Çünke zafê şarê ma tena kirdkîya dawa xo yan yê mintiqaya xo zano. Û qaydeyanê wendiş û nuştîşî zî hema vajîn ke nêzano. Coka hewce yo ke her kes, qet nêbo yew dewre kurs bivîno, hetê averberdişê qabilîyetê wendiş û nuştîşî ra zaf baş beno.

Paytextê Kurdîstanê Başûrî Hewlêr de abîdeyêkê şehîdan yeno viraştene. Abîdeyê şehîdanê Kurdîstanî Hewlêr de semtê Kesnezanî de serê rayîrê Hewlêr-Koye de erdêkê 62 donimî hîra de virazî-yeno. Abîde nêzdîyê tamamkerdişî de yo.

Esad Rayîrê Qedafî de yo

Beşar Esad qayîl o ke sey Sedam Huseyn û Muamer Qedafî hetanî peynî xover bido. Vano, eke îcab bikero ez vera êrîşê dewletanê xerîban de hetanî merg xover dana.

Şarê Sûriye 26 çele 2011 ra nat vera rejîmê Baasî ke bîy 40 serrî Sûriye de bi zordarî hukim keno de dest bi numayîş kerd.

Kurdan gore rijîyayîşê rejîmê Baasê faşîstî baş o la erebê ke vera rejîmê Beşar Esadî de mucadele kenê, wina aseno derheqê heq û huqûqê kurdan de adil nîyê. Çîyo ke kurdan tersneno zî no yo ke muxalefetê Sûriye verera dewleta Tirkîya de beno weye.

Serwet KOCAKAYA

“Ganî her warê heyatî di zazakî bîyero şuxulnayîş”

Nuştoxê ma **Osman TETÎKî** muzîsyenê ma yê erjaye yê **Serwet KOCAKAYA** yê reyde yew roportaj kerdo. Ma bi memnunîyet pêşkêşê wendoxanê xo kenê.

*

Ma bi xeyr. Şima eşkenî semedê wendoxûn ma xo bidî şinasnayîş. Serwet Kocakaya kam o? Kotî ra yo? Kamca de nişeno ro?

- Merheba. Ez serra 1973 de qezayê Çewlîgî Bongilan de ameya dinya. Keye de ferdo pê yîn a. Ez hema pancserre bîya ma keyeyê xo berd Xetay. Yew mudet ra pey ma uca ra şîy Mersîn. Domanîya mi uca vî-yerti. Mi mektebo verên, werte-yên û lîse Mersîn de qedînay. Cuwa pey unîversîteyê Anqara de beşê muhendîsîya kompoture de mi perwerdeyê xo kerd tamam. Nika zî İstanbul de nişeno ro.

Ti rewna Çewlîg ra şîyî teber. Şarê ma ra zaf kesî estê ke welatê xo ra şîyê xerîbîye uca de eslê xo vînd kerdo. Labelê qeydeyo ke asêno to xo muhazeze kerd. No mewzu de ti çi vanî?

- Xerîbîye de her kes asimilasyon ra nesîbê xo gêno. Mi zî barê xo girewt. Labelê tayê çî estê ke avantaj ê. Ez seba xo vajî, keyeyê ma de di lehçeyê kurdî, zazakî û kurmanckî pîya qisey bîyêne. Na rewşe ma rê yew avantaj bî. Sewbîna zî, ez no mewzu de wina vajî. Kam yew kultur mezgê şima de ca girewt, kam yew hîkaye mezgê şima de ca girewt, kam yew deyîr û kilami mezgê şima de ca girewt, şima uca ra yê. Hîkayeyê mi, kulturê mi pêro kokê yîn tîya (Çewlîg) de yo. Wazen wa însan peynîyê dinya de bo.

Ma bineyke muzîkê to ser o qisey bikê. Ti çi wext ra nat eleqedarê muzîkî yî? Çi wext ra nat muzîk virazenî? Çend albumê to estê?

- Hetanî ke ez şîya unîversîte ez muzîk ra zaf eleqedar nêbîya. Unîversîte de no hîs vejîya werte. Mi uca de yew serri saz (tembur; baglama) cenit. Cuwa pey zî gîtar. Cuwa pey zî ez beste ser o xebitîyaya. Hela gi destê mi şîyêne enstruman mi vengê xo keşf kerdêne. Nota giştanê mi de bîyêne ganî.

Tabî domanîya mi de huner-mendîtiye fikrê mi de çîn bî.

Heyat zaten yew tesaduf o.

Muzîko profesyonel mi 1999 de dest pêkerd. Hetanî ewro panc albumê mi vejîyay. Albumê min o verên “Kekê” yo. No album 1999 de vejîya. Tirkîya de zaf veng da. No album zerrîya zaf goşdaran de cayê xo girewt. Vateyê deyîra “Kekê” tirkî bî, çend tirkî bibî zî tede faqîrîya şarê ma, hesreta şarê ma estbî. Mi Çewlîgî ser o na deyîre nuşti. Albumê “Keke” ra pey çar albumê mi vejîyay: “Kî Zava”, “Duvar Şarkıları”, “Pencere” û albumê min o newe “İki Dil Bir Heves” 2011 de vejîya.

Hîrê albumanê to yê verînan de besteyê to pêro safî tirkî bîy. Nê di albumanê to yê peyînan de besteyê to hem kurdî (zazakî û kurmanckî) hem zî tirkî ye? Çi sebeb ra albumanê to yê verînan de lehçeya zazakî û kurmanckî ca nêgirewt?

- Rast a. No mewzu de ez zî narehet bîya. Labelê şima zî zanê taye çî estê ma dest de nîyê. Ez wina vajî. Verê cû, çend zîwanê ma bo zî, ez hakîmê zîwanî nêbîya. Merdim ke şî teber zaf zîwanê xo nêşuxulnenî. No yew dezavantaj o. Mi zî zazakî û kurmanckî qisey kerdêne feqet ez zaf hakim nêbîya. Şima zî zanê merdim hakimê zîwanî nêbo nêşkeno yew şîre binuse, yew deyîre binuse yan zî yew kilame binuse. Nêşkeno yew uretîm biker. Aya mi zî wina bî.

Zaf embazî zazakî ser o xebitîyê. Ez pawê ê embazû vineta. Na xebata yîn yew netîce da. Mi zî yîn ra îstîfade kerd. Ez hem zazakî hem zî kurmanckî ser o xebitîyaya. Hema ena xebata mi

tesîrê muzîkê mi kerd. Tîya ra pey zî pêron albumanê mi de zazakî ca gêna.

Nameyê albumê to yo newe “İki Dil Bir Heves” o, yanî di zîwanî yew hewes. Çira di zîwanî yew hewes?

- Nameyê nê albumê min, cinîya Ehmed KAYAYî Gulden Kaya û mi, ma pîya na pa. Armancê ma eno bi ke ma bale biancîn zîwanan ser. Enê zîwanî zî lehçeya zazakî û kurmanckî yê kurdî yê. No album de ma kurdî û tirkî ardî têhet. No sistem de yew problemê zîwanan esto, ma zî gişte na ser. No gure zî ma pê muzîkî kerd.

Ê eserê ke albumê to de ca gênê, vateyê yîn ti nusênî?

- Belê. Vateyê eseran zafîn aîdê min ê. Ez nusena. Tayê eseran zî ez kesanê cîya-cîyayan ra weçînena. Albumê min o peyên de mi yew helbesta Cîgerxwînê beste kerd. Şairê kurdan ra Cîgerxwîn cayê ey mi de cîya yo. Cîgerxwîn derheqê kurdan de zî yew erjo pîl o. Şairêko zaf gird o.

Bê muzîkî yewna fealiyetê to esto?

- Zafê wextê mi viraştîşê muzîkî ser şîno. Bê muzîkî ez edebîyat ra zaf eleqedar a. Edebîyat ra zaf hes kena. Kitabanê edebîyan wanena. Uca ra zanayîşê xo aver bena. Başqe zî yewna fealiyetê mi çîn o.

Seba averşîyayîşê zazakî fikrê to çi yo?

- Yew çî esto ke zerrîya mi zaf dejneno. Şima zî zanê, UNESCOyî yew rapor nuşt. Dinya de di hezar zîwanî hê vînd benê. Mîyanê nê zîwanan de zazakî zî esta. No durumî zerrîya mi zaf

dejna. Zîwanêko qedîm zazakî ha vînd bena xeberê ma çîn bî. Pê nê raporî ma hîşyar bî.

Seba averşîyayîşê kirmanckî ez wina vajî. Barê ma zaf giran o. Ganî her warê heyatî di zazakî bîyero şuxulnayîş. Tayê çî estê ke ma dest de yo. Ganî hunermendê ma zîwanê xo de deyîranê xo vajî. Nuştoxê ma zîwanê xo de eseran binusî. Şarê ma zîwanê xo qisey biker. Wendeyê ma kursan akerî. Ma eşkenî nê nimûneyan zêde biker...

Tayê çî este ke dewlete dest de yo. Ganî dewlete zîwanan teşwîq bikero. Yew het ra malî destek bido semedê zîwanî. Ganî zîwan bibo zîwane perwerdeyî ke zîwan nêmiro.

Ti zî zanî, zîwanê ma rewna ra qedexe bi. No qedexe zî îdeolojîyê resmî pê destê xo kerd, nêweşîyê zîwanê ma no semed ra ya. Ti no mewzu de se vanî?

- Qedexekerdişê zîwanêk sucê însanîyetî yo. Çimke zîwanê dayike yew heq o. Pêro îdeolojî wina vanê. Pêro dîni wina vanê. Kam dîndar enaye înkâr biko dîne xo înkâr keno. Kam sosyâlîst enaye înkâr bikero sosyâlîstîya xo înkâr keno. Kam însan enaye înkâr bikero însanîya xo înkâr keno. Înkâr zî faşîzm o. Ena îndeke eşkera ya.

80 serrî esto ke yew problemê kurdan Tirkîya de esto. 30 serrî zî esto ke welatê ma de yew ceng esto. Hema zî no problem hal nêbîyo. Ti no mewzu de çi fikrîyenî?

- Belê. To zî va, eno problemê ewroyî nîyo. Zaf verên o. No ceng zî netîceyê nê problemî yo. Ma nika hê zor yew surec ra vîyaren. Zîwanê ma vano aşitî. “Aşitî” zî nê demî de bîya yew çekuya polîtîke. Labelê zerrî de nêbena. “Aşitî” bimberek (kut-sal) a. No dem de ma ganî çekuya “aşitî” xo zîwan ra nêvej. No dem de ganî însanî qisey bikî. Sîyaset ganî nê probleman hal biker. Destê kamî de tîfing esto ganî biyerê têhet, yew masa de ronîşî û muzakere bikerî. Ena zî, ganî sîyaset tesîs biker.

No welat de yew problemê azadîye esto. Yew problemê elewîyan esto. Yew problemê cinîyan esto. Yew zî probleme turbane esto. Ganî dezgeyê sîyasetî enê probleman pêrone bîvînerê û hal bikerê.

Mesajê Roşanan

Murad CANŞAD

Mîyanê kurdan de edetêko weş ronîyayo. Sazgeh û dezgehê kurdan roşan bi roşan medyaya xo de mesajan neşr kenê, roşanê şarê xo bimbarek kenê. Emser Roşanê Qurbanan de zî wina bî. Teşkilatê partîyan, yê beledîyayan mesajê xo neşr kerdî.

Kurdan sîyasetê xo zafziwanî, zafkulturi û zafnasnameyî ser o awan kerdo. Timûtim lazimbîyayîş û muhîmbîyayîşê nê faktorên ifade beno. No sîyaset, hem semedê munasebetanê teberî ra hem zî semedê munasebetanê zereyî ra, rast o. Çike kurdî hem şaranê bînan reyde pîya ciwîyenê hem zî xo mîyan de homojen nîyê.

Homojenîye ra zaf anto kurdan. Înanê ke sîstemê xo yê homojenê nîjadperestî ronayo, yew mîlet, yew zîwan, yew dîn, yew nasname, yew kultur... vato, zext û zor dayo ser ke kurdan asîmîle bikerê, bikerê

sey xo.

Kurdan duştê nê sîyasetî de xo ver ro dayo.

Laa....

Ca-ca duştê çî de ke xo ver ro da, merdim beno sey ey. Tede lej keno dano pêro, xuy-xisletê ey gêno.

Ez vana eynî çî mîyanê kurdan de zî pêameyo.

Her roşan de sazgeh û dezgehê ma bi kirdaskî (kurmançî) mesajanê xo neşr kenê. Bi tirkî zî kenê.

La bi kirmanckî (zazakî)?...

A nêno kesî vîr. Mi verî zî vatişî, zîwanê dayîke nîyo, zîwanê demarrî yo!

Name çî beno wa bibo, vîst serran ra zêde yo ke Tirkîya de partîyêk esta, bi nameyê kurdan legal sîyaset kena. Serra Newîye bena, Newroze bena, Roşanê Karkeran beno, Roşanê Remezanî beno, Roşanê Qurbanan beno... na partî her roşan de bi kirdaskî mesajê xo neşr kena. Ez çî rey rast nêameya ke bi kirmanckî zî roşan bimbarek kerdo.

Bedelê xo giran bibo zî vîst serran ra ver parlamentoyê Tir-

kîya de kirdaskî qisey bî. A roje ra na roje, hîna çekuye bîle kirmanckî qisey nêbîya parlamentoyê Tirkîya de.

Emser, 2011, semedê Roja Zîwanê Dayîke hemserêkê BDP birêz Selahedîn Demirtaşî parlamentoyê de metnêk wend. Pêro kirdaskî bî! Ez çimsîyayîya kirdaskî nêkena. La bi nezerê mi, birêz Selahedîn Demirtaşî bi wendişê ê metnî qîymet nêdayo zîwanê dayîke. Eke qîymet bîdayêne, zîwanê dayîka xo ra zî çend çekuyî dekerdêne mîyan.

Par semedê Roşanê Qurbanan serêkê beledîyeya Dîyarbekirî birêz Osman Baydemirî bi tirkî îlan dabî rojnameyê "Günlük"î. Yew cumle kirdaskî yew cumle kirmanckî bestnabî pêra. Cumleya kirmanckî wina bîye: "Roşanê şîma bê xeyr bo!" Ya roşanê ma "bê xeyr"î ser o bimbarek keno!

Yewna mesela bo; uzrê xo waştêne, xeletîya xo rast kerdêne. Mi va la, zîwanê demarrî yo! Ne uzrê xo waşt ne xeletîya xo rast kerde. Eynî çî AKP bikerdo, ma tenekê bestnenê pira! Mesela tena meseleyê zîwanî

nîyo. Hetê bawerîye ra zî wina yo. Sazgeh û dezgehê ma yê qedrberzî (!) Roşanê Remezanî û Qurbanan anê xo vîr, Rojeyê Xizirî û Rojeyê Îmaman çî rey nêanê xo vîr. Caran semedê elewîyan û êzîdîyan mesajêk neşr nêbeno.

Xeyrî ser, Serra Newîye û Newroze ha yenê. Ez nika ra vana, wa ma vîr de bo. Ma baş biewnî mesajanê sazgeh û dezgehê ma ra. Ma baş biewnî mesajanê beledîyayan ra. Ma mekîye, Erxenî, Dîyarbekir, Gim-gim, Pîran, Licê, Hênî... mesajanê xo bi çî şekl danê? O şaro ke ray û destûrê xo dayo înan, hemverê zîwanê ê şarî de çiqas hurmetkar ê?

Hurmetê ma ke ma rê nêbî, yê kesî zî nêbeno. Ma ke qedr û qîymetê zafziwanî, zafkulturi û zaf nasnameyîya xo nêzanê, kes zî nêzano.

Teyîb Erdogan zilqeno vano: Yew mîlet!

Ma qey aciz benê?

Vano: Yew zîwan!

Ma qey eciz benê?

Vano: Yew ala!

Ma qey eciz benê?

Ti Meheredîye

Bedrîye TOPAÇ

Wext nêmeyê şewe de vîneto. Ma de vîneto...

Ez duştê to de vîneto.

Ez çîmanê to de vîneto...

Ez nêzan ti kotî ya?

Û teber de yew dinyaya girde çerexîna. Hetê min o çep de deyîra eşqî bena berze. Boya to kewta sêneyê mi. Nameyê to sey wisarî lewanê mi de tam verdayo. Ez zereyê adiran ra vejîyaya. Dest û lingê mi veşayê. Awiranê to ra dûrî de mi rêça xo vîni kerdîbî. Rayîra çîmanê xo qey mi rê cadana? Ti zana ez piştwerdîya tarî ya. Emrê mi talan bî. Xetê rîyê mi bî xorin. Ez nêşikîna bipesmerî. La huyayîşo ke mi seba to fekê vergan ra tirtirto destanê mi der o. Ez neşikîna to musnî. Ti bivîne...

Mi ke vat "tarî" ti bizane ke roştîya huyayîşê to kewta vîrê mi.

Ti yew çîla ya. Şewe de şewl bide û na dinyaya min a tariye roştîya xo ra pîrr bike.

Peşmerîyayîşê to zereyê mi lernayêne. Û to yew daristan kerdêne zergun.

Ti qey heredîyayî?

Meke. Mi medejne. Mi ra meheredîye!...

Ez govenda mergî ra, welatê xerîbîye ra, mîyanê

dejan ra seba to weş vejîyaya. Xirabîye zaf çî mi ra girewt. Dirbetê mi xorin ê la ez seba yew çekuya to jîvena.

Ez zaf qefelîyaya. Qilêrê cuye mi ser der o. Mi leşa xo de meyman bike. Qilêrê mi teyna araqê leşa to de beno pak.

Nika heredîyayîşê to mi rê vayê mergî ano. Vengê heme çî gineno zereyê mi ro, şîkîno. Ez bêvengîya zîwanê xo de lal bîya. Ti bêvengîya xo de mi mexeneqne...

Ez remayoxa welatê helbestan a. Qeweta mi çin a. Wa hesreta mi yew şarî, yew gêjê dewranî to ra vazo:

"Nêbo ha!

Çi rey

ti vartî nêvarnî çîmanê xo yê hewrinan ra

û ti

wisarî nêherednê rîyê xo ra

do pêro vilikî bialisîyê..."

Bêvengîya to de helbesta min a peyêne adir kewto ra ci veşena. Vayode serdin kewto mîyanê çekuyanê to, zerrîya mi lêseno. Şaristano merde zirçeno. Ez bêveng çîmanê to de bermena. Û asmên dirîno. Ti zana, ez nêşikîna ke vajî "Ti kewta mi vîrî." Çekuyanê mi de gonî cemedîyaya.

Ez cayê bêasmênî ra

ameya. Uca aşme û estareyî mi ra heredîyaybî. Tîje koç kerdîbî. Mi bi hesrete asmênê to yo kewe pawit. Gelo nê hewrê sîyayê çîmanê to de çik ê?

Huyayîşê to na şewe mi ra qey hende dûrî yo?

Qey perrê hehecikanê çîmanê to şîkîyayê?

Çîmanê xo mi ra memne. Germê hamnanî de vewre varena mi ser ro.

Meke. Mi medejne. Mi ra meheredîye!...

Ez mîyanê xirabîye ra zaf veşan ameya duştê to. Tu kesê mi çin o. Yew destê germin kewto vîrê mi. Û mi xo eşto berê to. Ez veşana rindîya to ya.

Mi mirdîya xo de weye bike.

Ti çî wazena mi ra bîcê la teyna xo mi ra mecê. Pêro beranê xo mi rê rake. Musade bike ez dest û linganê to de, rîyê to de, leşa to de bifetelî. Zerrîya to têsêr û têbin bikerî. Lewanê to ra cuye bişimî.

Mi xatirê Heq sane. Ti meheredîye. Mi peyê beran de bê to cameverde. Mi sey kutika veşane boya xo dima meçarne. Wa çîmê mi to ra pîrr bibê.

Mi ef bike. Mi to rê yew vile nêarde la ez dest-tal zî nêameya berê to. Mi new koyanê Markasorî ra vengê new xezalan to rê ard.

Keçika Pêçarî

Xurşîd MÎRZENĠ

Badê ke Xasî, Mela Tehar û Şêx Mehmed Selîm destûrnayemê xwu gênê yenê dewe, rocêke Mistefa Begê Pêçarî yeno Hezan Şêx Mehmed Selîmî hete. Verê Şêxî de Xasî nas keno. Suhbet kenê. Kêfê yê zêde Xasî rê yeno. Şêxî ra vano, to verî min rê behsê zîrekîya cê kerdbî, la min endêke texmîn nêkerdibî. Yewo ke merdim eşkeno pê bişewiriyo. Şêx zî vano, eke to te ra hes kerd, yê bike melayê Pêçarî. Dima ra Xasî dir qisey kenê û şino beno Melayê Pêçarî.

Ew çax Mistefa Begê Pêçarî wayirê şiyaneka pile yo.

Mela Hîdayet vano, di dew de yew keyna esta. Nameyê cay Asya wa. Keynekêka bi çakûçe û lacê apê ya verde yo. Ya lacê apê xwu ra hes nêkena. Qama ya nê derg a nê kilm a. Çimê ya sîya yê û zey xezalanê kovîyan pîl ê. Pîrikey min vatê, gileyê cay endêke dergî bî, resayne peyê çokan. Lewê ya goştinî û yewa

şeyda bî. Gama reyîr ra şîyne, erd di binê linganê cay de lerzayne. Çimê ya endêke sîyay bîyê ke, yewa bîne wa çinê bî. Ase kerdê bi hewt cênîyan. Lacê apê zanayne yew keyna nêdano ci, xwi verê Ase de kerdbî şîrêz, gîtrey bihîbe. Bi qey ke peyayê Mistefa Begî bî, ded zî nêşkayne vaco nê. Asya zey cina hesin ra tersena, lacê apê xwu ra tersayne. Zanayne Xasî te ra hes keno. Kijîni zereyê ya ra zî şîne, la tersê dedezay ra Asa porderga çimesîya tepesnabî. Eger ya, zey Xasî aşiq bibî zî nêftarayne eşkera bikero. La qet xwu Xasî ra nêlimitê, roc hewêke di hewî xwu nîşanê Xasî dayne. Kurmê yê şikitê, boya yê kerdê hîra. Peynî de Ase lacê apê dir zewecna.

Ana hame cayke, heme dewicî, bi begzadan û dewican, pîlan û qican zanayne ke Mela Ehmed bîyo evîperestê

Ase. Mêrdeyê cay zî pê hesîyabî. La tersê Mistefa Begî ra, nêftarayne qarîşê Xasî bibo. Qey vengê xezelê Xasî şino goşê mêrdî, şino Mistefa Begî ra vano, eno melayo hezanic zerî vista

cênî min, ser o xezelan vano. Şima zî veng nêkenê.

Mistefa Beg te ra vano, me-terse. Mela Ehmed cênî tu nêremneno. Mela yo, zerrtenik o. Zehfê melan zerrtenik ê. La zirar înan ra nîno. Xasî, wa xwu rê beytan binûsno, çî nêbeno. Şo banî karê xwu ra!

Xezela ke Xasî Ase ser o vata, kewtbî fekê dewican zî. Qaso ke pîrikey min ma ra vatê, yo yeno vîrê min, kur-mancî bî:

*Ehmedê Xasî ez im
Lawikê nenasî ez im
Keçika pêçarî tu yî
Lawikê hezanî ez im
Nanê tenûrê tu yî
Darê tenûrê ez im
Sêla hesinî tu yî
Nanê ser sêlê ez im*

Kirdkîya na şîre wina ya:
*Ehmedê Xasî ez a
Laceko nenas ez a
Keyneka pêçarice ti ya
Laceko hezanic ez a
Nanê tenûre ti ya
Darê tenûre ez a
Tewqa hesnîne ti ya
Nanê ser tewqe ez a*

Qirkerdişê Şarê Dara Hênî û Husênê Zeri

Hesen Fehmî KARA

Qezayê Çewlîgî Dara Hênî wextî herbê Şêx Seîdî di wîlayet bî. Muxtarê dewê Kuparî apê babê mi Husênê Zeri (Hüseyin Yılmaz) o. Benatê Kupar û wîlayet yew kîlometre yo. Inê ra tayî memurî hukmatî Kupar de niştênî ru. Husênê Zeri hedîsûnê zereyê hukmat ra bi wasitayê inî memurûn xeber girotinî.

Husênê Zeri merdimeko zînekin û aqil o. Ruejêk derheqê şarê wîlayet de xeberûn xirabin eşnaweno. Derheqê raştîyê xeberûn di şubhi keno la rênê dor û dormalêyê xwu ra pers keni. Heta walî, meqamûnê eskerî û kûmi yeni vîri şini muracat keni. Tayin de qisê keni, tayin de zî nêşkeni qisê bikeri. Merdimî ke tede qisê kerdî fekgirote yê, xeber teber nedûnî. Husênê Zeri şik keno

ke çiko xirabin beni la texmîn nekeni çiyê sênî beni.

Zemûn, zemûnêko xidar o. Ayî ke daxîli hereketê serweddartîşî bîyî, yew qisimê yin kişiyê, ayî ke mendî zafê yin tepîşyê. Tepîşyeyê Mehkemûnê Îstîqlalî de mehkema benî û derheqî yin de qe xebêrî hol nêûmênî. Miletî di tersê kiştîş esta û ina ters ra nêşkênî xwi bixelisnî.

Yew ruejî veraşûnêk muxtari yew ca ra xeber geno ke eskerûn pîr beni xuert beni, o ke destî yi çek, sîleh geno Derê Qul di ardî pêser û kişênî.

Husênê Zeri ca di bi azûn û pîlûnê dewî ûnceno pîyesser. Peynîyê pêserûmeyîşî di qijûnî Dewrêş Axa ra Husên û Heyderî (Hüseyin Kaya, Haydar Kaya) pa çend tenûn a şawenî lewûnê Kuparî. Vûnî heta ma ra îşaret nêro şima hetî dew a sîleh erzenî.

Muxtar yew çila ke dara mazêr ra viraşte ya geno xwu dest û nişeni astuerê xwu ver bi Derê Qulî şino, yeni verî qelebalix. Ê serûn di şew bi adir reye kotîş yena menayê xebra fewqelade. Qomutûn cîgeni Husênê Zeri ra û vûnî, "Ina şew a şewîn ti bi çî cesaret ûmê, tu ma r' çî xeber arda?" Muxtar verî qelebalix ke pêy ra destî yin beste de pê vengo berz vûnî, "Inî merdimî masum î, daxîl serweddartîş nêbî, ti heta inûn kişenî dewê ma mehkumûn girota, bîye ma dewî bixelisnî." Ina qalê Husênê Zeri ser pîyori pîya heta nêzdîye dewî yenî. Rasta vengî sîlehûn yenî. Inûn (bawer) kenî ke muxtar raştay vûnî. Qirkerdişê şarê Dara Hênî ra viyerênî û şari zî xelîsyeni.

BINÊ ROJÎ

Adnan BERMAZÎ

Rojî bin ra
Çî esto
Remeno
Hesrê çiman
Qedyenê
Gula mi pilmosyena
Dara mi wişk bena,
Derdê mi zaf girêyeno,
Zereyê mi beno teng
Roşan yeno...
Derd beno
Derdo qij
Teber ra vewri varena,
Kutiki lawena,
Çi beno wa bibo,
Heqê edaletî
Roj yeno, beno...

03 Teşrîne 2011

Herre Giran a

Rindê BECERÎKLÎ

Yew bi yew meşîyayî, çut bi çut merdî hevalî. Tena merdî. Dûrî, bêkes û pêro zî bi şewe...

Gerek merdim tena nêmiro. Biewnîyo çimanê yewî ra, destanê ey tepîşo, qandê ke ser ra bivîyaro vengê ey bikero pird. La ê tena merdî şewanê hîrê demserran de.

Yewê înan rayber bi. Şîyêne dûrî. La marî pêşîyaybî milê heme rayîran ro. O bi jehrîya marî merd. Kewtbî ray ke na herre jehrîya maran ra bişuwo. O bi jehrin, hamnanêkê veşayeyî de tena merd. Têşan...

Yewa înan pê bombayêk biye serewerê xo. Dûrî ra amebî. Bombayan ra ney pelgezarar ra hes kerdêne. Şermayayêne la pelgezarî nayêne huyayîşê hevalanê xo ver.

Yew zî, huyayîşê tutan ra hes kerdêne. Tutan ra dûrî, yew şewa wisarêkê pelgezarkîştuxî de tena merde. Merdiş dûrşîyayîş o gelo? Çimkî aye vatbi "Ez dûrî nêşina hevalî!"

Seba ke milê xo derg nêkero verê kendirê sêdara binkewtişan, a sêdara ke hîrê heme darê xo piştîya omidê welatê ey ser o şikîyabî. O yew şewa payîzêk de merd la ey vewre malitbî, wisar

xo de ardêne.

Nînan ra tena yew wayîrê tirbe yo. Dayîka ey herinda dayîka heme hevalanê ey ê bêgornan de hesiran varnena ser de. Pabeyê huyayîşê wisaran a. La wisarî bi xo zî serê na herra girane de bermenê.

Nînan re yewe verê royê Zê de gulan çînena. Ge-ge hevalê aye ci rê nêrgizan anê. Wexto ke huyayêne, asmênê çimanê hevalanê aye de nêrgîzî bîyêne a. Ge-ge zî dişminê hewnanê aye herinda rehma Homayî de bombayî varnayêne nêrgizanê aye ser de. Esteyan zî kişenê yeqîn. La nêzanê esteyî nêne kiştîş, nêmirenê. Ê herra xo kenê giran. A herra ke Homa rehma xo ser de nêvarneno.

Û o bîn verê vayê Botanî de, herra xo keno giran. La o çend şenik bi! Sey vengê mîlçikêka bêkesê! Hema zî meşîyayêne la nêresayêne Kirmanşan. Çimkî

nê welatî de herre giran a. Raywanî nêresenê tutîya xo. Û nê welatî de hikayeyî tutan xapênenê. Çimkî herra nê welatî giran a.

Kamî janî merdiman rê bare kerdî? Seba ma zaf destakerde bîyo! Hende jan vara erdê ma ser de ke herra ma bîye girane. Çi rey zerrîya ma zuwa nêbena.

Û kamî no adir wekerd? Çiqas xurt bîyo pifê xo! Nêşi hewn a, hinî gurr bi. Ma qasê çerixîyayîşê tîje veşayî la çira nêbenê wele, ez nêzana.

La giran a herra ma. Qasê merdeyanê ma yê bêgornan. Qasê gornanê kom bi koman. Qasê esteyanê bêwayîran. Qasê mezelanê bêesteyan.

Herre giran a. Qet nêbo bi-veşnêna wa kila xo ver de şenik bo. La esteyê ma hê tede bêwayîr, vîndîbîyaye. Ma esteyê xo kerdî vîndî. Ê esteyê ke wayîrê înan seba na herra girane

merdî. Û herre ê bêwayîr verdayî.

Na herre tafîne. Ya ewilîne, roşnîya çimanê ma dizna qey ke bibo roşne, roşnîya înan xo rê girewte. Badê cû, esteyê înan zî diznayî, ê bêwayîr verdayî. Na herre bi a kile tafîne. A kila ke zerrîya vilanê sereprodîyayeyan de xo veşnena.

Vilî veşenê la herre giran a. Qasê ê vateyan giran a. Ê vateyê ke nêameyê vatiş û wayîrê xo fetisnenê. Vernî de ney, dima yenê vatiş.

Herre giran a, qasê huyayîşê ke zewtî ginayê piro. Kamî zewtî dayî na herre ro? Nêşkena esteyanê xo rê zî wayîr vejîyo.

Herra ma giran la ma asmênê xo yê sey şewêka bermaya zite de hema zî pabeyê mendişî yê. Û ma çend pabe manenê endêk bena giran herra ma. Giran a qasê ganê ciwanan. Ê ciwanê ke nika qasê serê derzîni esteyanê înan rê ca çin o.

Herre giran a, xo de bermena. Hayîya zafînê ma pê çin a. Û ma hema zî qey na herre mirenê. La seba esteyanê ma zî ca tede çin o.

Emşo herra zerrîya mi hîrê rey kewena ta û hîrê rey şina hewn a. Hîrê ciwanî tede mirenê. Tede zaf meyîtê bêgornî estê. Û ez zana na herre hînî zî giran a. Qasê janê hevalanê bêgornan giran a. Qasê emrê ke înan dima mendo giran a.

Birese Mi

Ardîl MORDEM

Vengê şilîye êno to kî, ma lewanê to ser o kî şilîye varena? Ez teşrîne de wazena şilîya nîsane bivaro. Ma hînî nîyo ke her çî demê xo de, cayê xo de weş o. La eza xêxe teşrîne de şilîya nîsane wazena. Şewa tewr rindeke de waştîşê merdene mi cêno, sey Emed Arifî...

Bê!
Ez kena ke xo bixeneqî.
Ez kena ke xo dar de kerî.
Ez kena ke xo bierzî çem.

Ez kena ke guleyêkî sereyê xo ra nî.

Ez aspara mayîna sûr a, dormê to de fetelîna. Mayîna sûre vaz dana, çargamî, rewan, merganê corî ra, merganê cêrî ra, Merga Mazra ra, Korta ra, Merga Dîyarî ra, Bêbin ra vaz dana çargamî, porê xo vay dana verê vayê şanî de.

Ez tim û tim aspara mayîna sûr a peyê to de. Ti kotî ya? Ez se biresî to?

Resnayena ma çin a!

Ma ti se naye mi ra vana? Ti kamcîn bêbext a, ez kewta bextê to. Ez ameya bertengê to. Tenê şer vana?...

Ma qey bes nîyo şer, heta kotî şer?

Ma peynîya şerê puyayî nîna?

Şerê maranê koran, şerê tîremaran.

Peyê cû, guşîyêk engure dergê to ken.

Engura welatê cenetî.

Nê nê, welato ke cenetê xo kerdo vîndî.

Welatê di çeman.

Di çemê ke aşiqê yewbînî yê.

Zîbenê, nalenê. Çikenê, qîrenê.

Ca-a bêveng ê. Hiş benê.

Hişbîyênade goşan kena kerr.

Kena kerr û lal.

Vanê ke hezar serrî yo şanika kerr û lalan êna ciwîyayene.

Şanika famkoran, şanika bîndestan. Na senî şanik a ke tede tenê merdene, merdene nê kiştene esta. Her kes êno kiştene.

Bê veng û vaj. Bêveng, bêvaj û teyna.

Na senî şanik a her çî tenê zimayîş o, tenê leylan o?

Şanika gulbangî ya. Çirtanêk ra gineno war yew welat û gulbang dano.

Welatê gul û gulîstanan.

Welatê şîlan û vilanê sûran.

Welatê belgezarar.

Asêyîk ra gineno war.

Gulbang dano vano, bêrê! Ez bimirî.

Nê nê, vano biresê ci mi kîşenê. Kiştexan dormê mi girawto mi kişenê.

Vano, kiştena mi kiştena şima ya, şima nêzanê.

Bêrê!

Xo mekişe!

Teşrîne 2010

Çar Hetê Bimbarekî

Mistefa GOMAYIJ

Dat Celîl û Mîrza aşma payîzî ya peyênî di koyê dewa xo ra îzîmî ardênê keye.

Serdî ver zimbêl û erdîşa înan cemedîyaybî. Zahf-tayê rar ra yenê, qefelîyenê. Nê saete mola danê. Labelê destawe zor dana Xal Mîrzayî. Xal Mîrza lez-bez vera vakurî, şelawenda xo akeno. Dat Celîl pêy heseno vano "Mîrza, vera Şêx Elîyê Palî destawe kerdîş gune yo!" Mîrza vano "Temam". Mîrza lez-bez xo açarneno rojhelatî ser. Dat Celîl vano "Mîrza, vera rojê Homayî destawe kerdîş zahf zahf guneyo pîl o!" Mîrza vano "Temam" û xo açarneno hetê başûrî ser. Dat Celîl vano "Mîrza, ti qey kor bî. Vera qibleyê Homayî destawi bîya?" Mîrza xo açarneno rojawanî ser. Dat Celîl vano "Ti qey vindertî?" Mîrza vano mi mîzî kerdî puzda xu ro! Ti rehet bî Celîl?"

ZAZAKÎ BIMUS

Kûm zûnî xo nimusa, beno o bîn
Tî ki xo ra vecyê, tî hinî xo nîn
Qayde-qayde bipeym, binase bisîn
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Dua kerd Îbrahîm, gan' xo rê hêver
Zûn' Qur'an erebkî ard war, da pêxamber
Zûn' ayet Hoday, abik xo rî wa ber
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Dadî wenda nibî, qic musen seni
Çiceyo k' nêzanî, qic' fek mefinî
Dadî babî piya, çila tafinî
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Pê zûn' xo wa aw bid', dar û gilê ma
Zûn' xo welat bizan, şad bik' dilê ma
Adir di veşa, hewn a bik' kilê ma
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Meqarqîl lak mekir, destan' xo pakir
Pê nermî usul a, qalan' xo gila kir
Çend wekî diyê piro, tek-tek akir
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

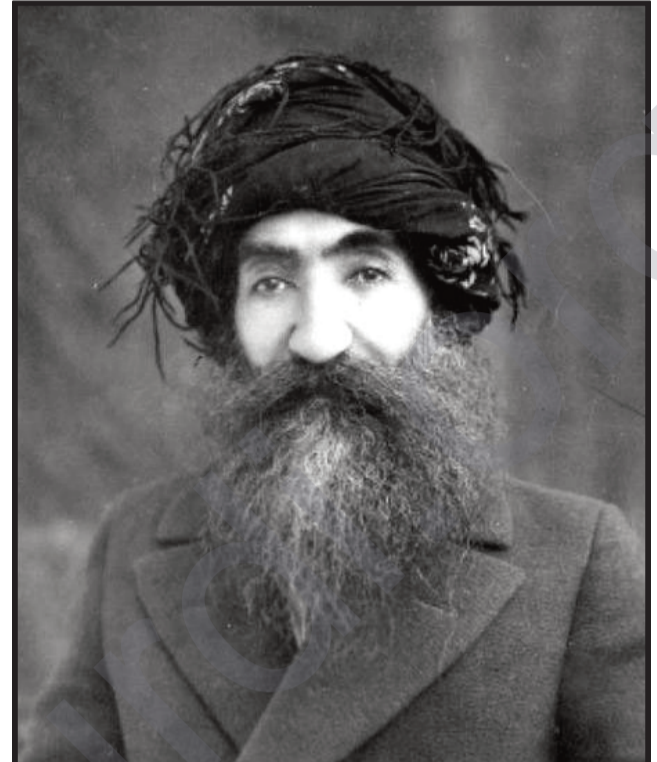
Wa nivacî zazay, dûrê nuştîş ê
Ser' adir ya pirên, barê piştîş ê
Darbin î labelê, yê enc eştîş ê
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Hinî bibiryo bes, xiriya vergan
Kox' ma ra z' bêro qutiya kergan
Zûnî dadî çi şîrin, biçarn ser' gan
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Ez niwan ti niwan, ma ver ra kûm wanen
Meşka xo ti nêşan, to ver ra kûm şanen
Qelem' gina ta hîn, çim şeyî manen
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Ver ra vej qala xerîb, ti biwanî
Wa bêro lingan ser, zûn bibo ganî
Rindîya însan a, ti xo d' bimanî
Xorto keyna biwan, bimus zazakî

Umer Faruq ERSOZ

*“Ez nêşkaya zûran û hîleyanê
şima de şira sere, no mi rê bî
derd. Mi kî vera şima de çok
nêda erd, wa şima rê kî no
bibo derd.”*

SEYÎD RIZA

NAMEYÊ VILAN

Amadekar: Ehmedê Dirihî

heşbizîk (Çewlîg)
sosine (Dêrsim)
vila heşî (Çêrmûg)
vilika aromî (Pîran)
zambaqe (Gimgim)
zelaqoke (Pasûr)

Kurmancî: berfî, bîzdek, leylank,
leylanok, leylanq, sosik, sosin, şuşen
Soranî: şilêr, zebat, zembeq
Goranî: pelezêsk, pelezî, zîwa, gulesosen

Latînî: *Lilium*
Tirkî: Zambak

NAMEYÊ HEYWANAN

Amedekar: Roşan Lezgin

keklik: **zerenc**, -e;
marî (m), **kewe** (m)

turna: **quling**, -e;
siquling, -e

ördek: **ordege** (m),
bette (m)

Not: Nameyê makî (bi tirkî: dişil) bi (m), nameyê nêrî (bi tirkî: eril) bi (n) îşaret biyê.